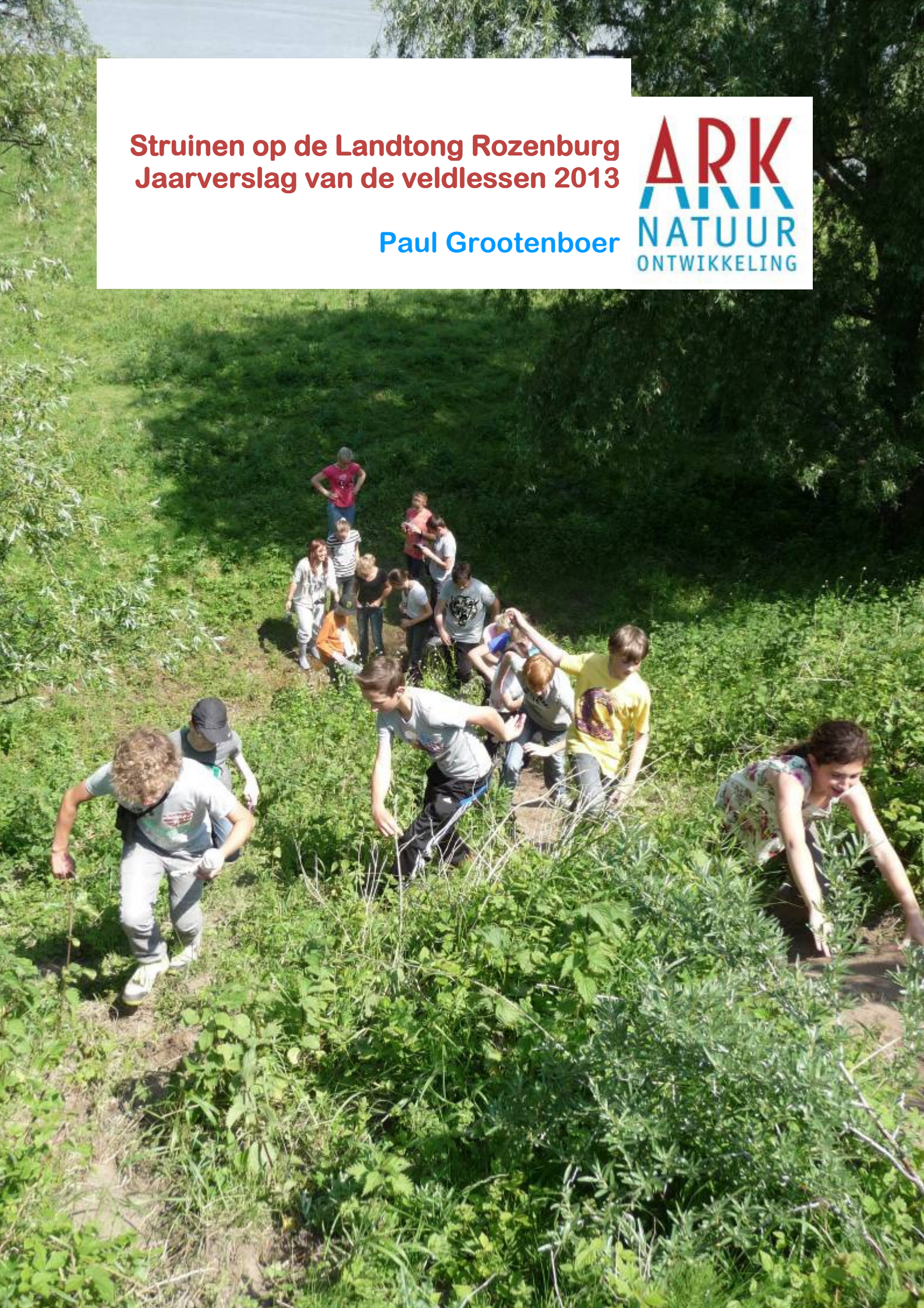

**Struinen op de Landtong Rozenburg
Jaarverslag van de veldlessen 2013**

Paul Grootenboer

ARK
NATUUR
ONTWIKKELING

Inleiding

Natuurbeleving is heel belangrijk voor een brede ontwikkeling van kinderen. Ook het besef dat natuur nuttig, mooi, leuk en spannend is moeten kinderen tijdens hun kinderjaren meekrijgen, zodat zij dit gedachtegoed kunnen vasthouden als ze volwassen zijn.

Door subsidie van het Rotterdamse Havenbedrijf konden in 2013 weer heel veel kinderen met al hun zintuigen de natuur waarnemen en beleven tijdens een veldles op de Landtong Rozenburg. In hun kielzog trokken de kinderen leerkrachten en ouders mee die op hun beurt werden geprikkeld door de bijzondere gebied en daardoor besef hebben gekregen van de natuur in hun omgeving.

Op de Landtong Rozenburg mag overal worden gestruind. Hierdoor kunnen de kinderen de natuur nog intenser beleven. Met behulp van een presentatie vooraf in de klas, een boekje met opdrachten en allerlei onderzoeksmaterialen worden ze geprikkeld om de ruige, spontane natuur te ontdekken.

Dit verslag geeft u een indruk van hun ervaringen en geeft informatie over de deelnemende scholen.

De landtong

De landtong in Rozenburg was heel leuk. Ook toen de schotse hooglanders bij ons een bezoekje kwamen brengen. En sommige hebben ook nog de konink paarden gezien. We hadden ook een grote sprinkhaan gevonden. Koen had ook nog een bot gevonden. Het was er heel mooi en sommige kinderen hadden ook nog een kikker gevonden. Sommige hebben ook nog waterdiertjes gevonden. Wij hebben poep onderzoek gedaan en we moesten natte poep en droge poep vergelijken er zaten kleine beestjes in, maar dat vonden wij niet erg!

Gemaakt door: Stef gr7

De presentatie in de klas

Voordat de groep een bezoek brengt aan de Landtong komt de veldlesbegeleider eerst naar de school voor het geven van een presentatie. In deze presentatie, die een uur duurt, krijgen de kinderen de wetenswaardigheden over de Landtong te horen en te zien.

Al jaren werd er gebruik gemaakt van Powerpoint op een usb-stick. Op het gebied van presenteren staan de ontwikkelingen ook niet stil dus is er een overstap gemaakt naar Prezi. Dit is een website waar presentaties kunnen worden gemaakt, opgeslagen en afgespeeld. De mogelijkheden zijn veel uitgebreider dan Powerpoint waardoor de presentatie een frisse uitstraling heeft gekregen en nog boeiender is om naar te kijken.

De Historie van het gebied wordt aan de hand van oude kaarten zichtbaar gemaakt en natuurlijke begrazing, de steur, Schotse Hooglander en Konikpaarden krijgen volop de aandacht.

Door foto's van het gebied en de activiteiten die je er kunt doen worden de kinderen nieuwsgierig en enthousiast en kunnen vaak niet wachten om aan het gebied te bezoeken!

De veldles

De meeste groepen komen met auto's naar de Landtong en daardoor nemen de kinderen meteen een groep volwassenen mee die daardoor het gebied ook leren kennen. De ouders gaan als begeleiders met de kinderen mee op struintocht.

In het begin blijven sommige groepjes nog wat onwennig in de buurt van de leskar of in de buurt van het fietspad. Het is ook niet zomaar iets om overal te mogen struinen, je eigen weg zoeken door de ruigte over ongelijk terrein. Voor je het weet loop je door een koeienvlaai, moet je een konijnenhol ontwijken of blijf je met je voet haken achter een dauwbraam. De heuvels zijn soms glibberig of begroeid met brandnetels en dan is er ook nog de spanning om een Schotse Hooglander tegen te komen.

Het lesboekje en de lesmaterialen

In het begin van 2013 is er een voorraad nieuwe lesboekjes gedrukt. De opdrachten konden hierdoor ook nog eens tegen het licht worden gehouden. Na afloop van de presentatie krijgt ieder kind zo'n boekje. Het voordeel is dat ze in de klas zich dan al kunnen voorbereiden op de veldles. Er staat informatie in over het gebied die gedeeltelijk ook in de presentatie naar voren is gekomen.

Als ze na de veldlessen het boekje mee naar huis nemen kunnen hun ouders die informatie lezen en door de verhalen van hun kind enthousiast worden over het gebied. In het boekje staat ook een opdracht die de kinderen al in de klas kunnen maken en na afloop in de klas. Zo ontstaat een geheel afgerond educatief proces waarbij de kinderen op meerdere manieren bezig zijn met het gebied.

Voor iedere opdracht zijn twee setjes materialen aanwezig. Tijdens het struinen raakt er wel eens iets beschadigt en heel soms wordt er iets verloren. Als alle veldlessen zijn gegeven worden alle materialen gecontroleerd en zo nodig vervangen. Hiervoor wordt gelukkig ook ieder jaar budget beschikbaar gesteld.

Deelnemende scholen

Alle basisscholen uit de directe omgeving van de Landtong kunnen met groep 7 en 8 deelnemen aan het lesprogramma. Dit zijn ieder jaar scholen uit Rozenburg, Maasland, Maassluis, Brielle, Heenvliet, Geervliet, Zwartewaal, Zuidland, Abbenbroek en Spijkenisse. Dit jaar zijn daar nieuwe plaatsen bijgekomen, namelijk: Tinte en Oostvoorne. In Oostvoorne en ook Rockanje zijn nog een aantal scholen die nog geen kennis hebben gemaakt met de Landtong en die misschien in 2014 nog worden uitgenodigd, bijvoorbeeld als andere scholen besluiten een jaar niet mee te doen.

De scholen in Rozenburg worden uitgenodigd via Kinderboerderij de Beestenboel en de scholen in Maassluis via het duurzaamheidscentrum. Indien nodig nemen de educatieve medewerkers van ARK een aantal lessen over van deze 2 instellingen. Hiervoor zijn uren opgenomen in de begroting van het Havenbedrijf. In 2013 zijn die uren volledig aangesproken.

Veel docenten kennen het lesprogramma en willen heel graag ieder jaar deelnemen. Nieuwe scholen reageren meteen enthousiast. Het is dus niet moeilijk om voldoende groepen te vinden.

In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel groepen hebben deelgenomen en hoeveel kinderen met hun begeleiders over de Landtong hebben gestruind.

Veldlessen op de Landtong Rozenburg 2013	Aantal groepen	Aantal kinderen	Aantal volwassenen
Regulier aanbod veldlessen (scholen uit Maasland, Brielle, Oostvoorne, Tinte, Heenvliet, Geervliet, Zuidland, Spijkenisse, Rotterdam, Dordrecht)	25	655	160
Extra veldlessen verzorgd voor kinderboerderij Beestenboel (scholen uit Rozenburg)	2	62	11
Extra veldlessen verzorgd voor Duurzaamheidscentrum Maassluis (scholen uit Maassluis)	8	177	36
	35	894	207

Verslagjes van een veldles

De Landtong
Het was super de Landtong. De schotse hooglanders waren super dichtbij, wel een paar meter. Er was een groepje die was alleen met Paul en er waren heel veel mensen achter de schotse hooglanders. Die mensen leiden ze naar onze plaats

en een schotse hooglander had een ketting van blaadjes en klitten.

Het leukste onderdeel waren de grote grazers, want je kon de schotse hooglanders en de konikspaarden allemaal makkelijk vinden!

We hadden een super ochtend
Gemaakt door Job (Merulaschool)

Dit verslagje, vergezeld van leuke foto's, stuurde een leerkracht van CBS Merula uit Heenvliet. Het is erg fijn zulke verslagjes te krijgen, want die geven een fijne indruk van de belevenissen van de kinderen tijdens het struinen, die anders niet zichtbaar zou kunnen worden gemaakt.

Een andere leerkracht van KBS Aloysius uit Maasland maakte filmpjes tijdens de veldles en heeft die, na bewerkt te hebben, op de website van de school geplaatst. Inmiddels zijn die ook op youtube geplaatst. Ook dit is een erg leuke manier om een goede indruk te krijgen van de activiteiten van de kinderen.

Behalve op youtube staan deze filmpjes ook op de facebookpagina van ARK en is er over getwitterd. Zo speelt social media dus ook steeds meer een rol in het verspreiden van ervaringen over het struinen op de Landtong.

Mooie vondsten

Het is altijd weer een verrassing om te zien waar de kinderen mee terugkomen na een opdracht. Vol trots laten ze dat zien aan de andere groepjes en aan de veldlesbegeleider.

Slot, dankwoord

De leerkrachten, ouders en kinderen waren weer erg enthousiast over de Landtong. De meesten van hen waren nog nooit op de Landtong geweest en zeiden zeker een keer terug te komen. Het vrij kunnen struinen in zo'n ruig en afwisselend gebied nodigt daar beslist toe uit. De Schotse Hooglanders en Konikpaarden vormen ook een grote aantrekkingskracht.

Een aantal leerkrachten en ouders waren ook heel enthousiast over het veldlesproject. "Geweldig dat dit aangeboden wordt aan de scholen. Zeker ook omdat kinderen tegenwoordig veel minder gebieden hebben waar ze zo buiten bezig kunnen zijn." Veel leerkrachten hopen daarom dat ze volgend jaar weer met hun klas naar de Landtong mogen komen.

De veldlessen worden gefinancierd door het Havenbedrijf Rotterdam. Alle kinderen, leerkrachten en ouders zijn daar heel blij mee, en de medewerkers van ARK ook!

De ouders die vaak vrij nemen om een groepje te vervoeren en te begeleiden verdienen ook een woord van dank.

In dit rijtje horen ook nog de medewerkers van EIC thuis. Hier mag de leskar worden gestald en mag in geval van hoge nood van het toilet gebruik worden gemaakt.

Kortom: iedereen die het mogelijk heeft gemaakt om de kinderen (en zichzelf) een geweldige ervaring mee te geven:

Hartelijk dank!

WE VONDEN HET ECHT HEEL ERG LEUK !!!
GROETJES: Mark en Daan (boswachter Paul bedankt voor alles!!!)

